VENICE / ITALY 2018

ICPESS

ICPESS 2018 ABSTRACTS BOOK

International Congress on Political, Economic and Social Studies (ICPESS)

Uluslararası Politik, Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Kongresi

28-30 JUNE, 2018 VENICE / ITALY

PESA
Center for Political, Economic and Social Research
Politik, Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi

www.icpess.org

www.pesa.org.tr

Gender in Social Assistance – Social Workers and Clients in Poland 144
Öğretmen Adaylarının Yazma Eğilimlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi 145
Yazma Eğilimi Ölçeği'nin Eğitim Fakültesi Bölümleri Değişkenine Göre Ölçme Eşdeğerliğinin Belirlenmesi 146
Kriz Dosyası: Atatürk Havalimanı'nda Terör 147
Branşlara Göre Kas İskelet Sistemi Yaralanmalarının İncelenmesi 148
Basım ve Yayın Teknolojileri Programı Öğrencilerinin Akademik Motivasyon Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi 149
Rehberli Sorgulamanın Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Bilimsel Süreç Becerilerine Etkisi 150
Engellilere Yönelik Vergisel Düzenlemelerin Sosyal Devlet Olma Anlayışı Bakımından Değerlendirilmesi 151
İnternet Teknolojisinde Yeni Bir Adım: Web 3.0 152
Sanal Gerçeklik ve Eğitimde Sanal Gerçeklik Uygulama Örneklerine Genel Bir Bakış 153
Türkiye'de Hemşirelerde İş Doyumu : Bibliyometrik Bir Analiz 154
Altın Mücevherat Sektörünün Vergilendirilmesi, Sorunları ve Çözüm Önerileri 156
Akut Lenfoblastik Lösemi Tanısı Almış (ALL) Çocukların Ebeveynlerinin Yaşamış Olduğu Hastalık Deneyimleri 157
Eğitimde Oyunlaştırma Örnekleri 158
Sibyan Mektepleri İle Okul Öncesi Öğretim Programlarinda Değerler Eğitimi 159
Sosyal Medyada Paylaşım Yapmayı Etkileyen Faktörler: Twitter Retweet Örneği 161
Factors Affecting Social Media Sharing: Twitter Retweet Example 161
Psikoloji Biliminin Sanatsal Çalışmalar İle İlişkisi Bağlamında Bipolar Bozukluğun Ekspresyonizm'in Öncüsü Vincent Van Gogh'un Eserleri Üzerinden İncelenmesi 162
Analysis of Bipolar Disorder on The Forerunner of Expressionism Vincent Van Gogh's Works in the Context of Relationship between Psychological Science and Artistic Studies 162
Günümüzdeki Medya Yapımlarının Erken Çocukluk Dönemine Yönelik Gelişim Alanlarına Etkileri Bağlamında "Bay Becerikli" İsimli Programın Çözümlenmesi 164
Tarih Derslerinde Barışçı Tarih Öğretimi Üzerine Üniversite Öğrencilerinin Düşünceleri 165
Öğrenci Nerede Biz Oradayız: Sosyal Medyada Tarih Öğretimi 167
Wherever Students are, We are there: History Teaching on Social Media 167
İbn Sînâ'ya Göre Ölümsüzlük Ve Âhirette Var Olmanın Mâhiyeti 169
Hemşirelerde Çatışma: En Fazla Atıf Alan 100 Yayının Bibliyometrik Analizi 170
Contribution of Transactional Analysis and the Emotional Intelligence Theory to CRM 171
Transaksiyonel Analiz ve Duygusal Zekâ Teorisinin CRM'e Katkısı 171
Coğrafi Bilgi Sistemlerinin Ortaöğretim Coğrafya Konularının Öğretimine Etkisi 173
The Effects of Geographic Information Systems on Students' Achievement in High School Geography Classrooms 173
Fen Alanları Öğretmenlerinin Fen, Teknoloji, Matematik Ve Mühendislik (Fetemm) Farkındalık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi 174
Analyzing of Science Technology Engineering and Mathematics Stem Experimental Levels of Science Teachers According to Various Variables 174

INTERNATIONAL CONGRESS ON POLITICAL, ECONOMIC AND SOCIAL STUDIES ABSTRACTS BOOK

Uluslararası
Politik, Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Kongresi
Bildiri Özetleri Kitabı

28-30 June, 2018 *Venice-Italy*
ISBN: 978-605-68010-6-8
Congress homepage: www.icpess.org
PESA homepage: www.pesa.org.tr

Sibyan Mektepleri İle Okul Öncesi Öğretim Programlarinda Değerler Eğitimi

Doktora Öğrencisi Ebuzer Kayhan
Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, e.kayheen@gmail.com
Öğr. Gör. Özlem Aslan Bağcı
Sakarya Üniversitesi, obagci@sakarya.edu.tr
Prof. Dr. Yavuz Erişen
Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,

ÖZET

Her millet kalıcı olmak ve geleceğin toplumları arasında yer edinebilmek için kendi bireylerini eğitmek zorundadır. Bugünün toplumları, yarının nesillerini yetiştirirken hem maddi hem de değerler eğitimini bir potada harmanlayarak vermeyi önemli bir görev addetmişlerdir. Zira bir milletin geleceğinin, o milletin kendi öz değerlerini benimsemiş ve bu değerleri davranışlarıyla ortaya koyan insanlarına bağlı olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Bundan dolayıdır ki temel değerleri benimsemiş bireyleri yetiştirmek her milletin asli ve kaçınılmaz öncelikli görevidir. Aksi takdirde o milletin veya toplumun yarınlara kalmasını beklemek beyhude bir düşüncedir.

Coğrafi keşifler ile başlayan, rönesans ve reform hareketleri ile devam eden ve Aydınlanma Çağı sonrasındaki Sanayi Devrimi tüm dünya düzeninde kökten bir değişikliğe sebep olmuştur. Bu değişiklik toplumsal yaşamda insani değerlere ihtiyacı ortaya çıkardı. Avrupa için bir ihtiyaç olan bu durum, önce kilisenin etki ve yetki alanını sınırlandırmış sonraları ise kilisenin toplum üzerindeki hükümranlığını tamamen ortadan kaldırmış ve pozitivizme dayalı düşünceye geçmeyi zorunlu hale getirmiştir. Pozitivizmle birlikte bilgi ve teknoloji gelişirken diğer taraftan toplumsal yaşamda bir boşluğu meydana getirmiştir. Bunun sonucu olarak toplumsal yaşamı düzenleyen değerlere, normlara ve etiğe ihtiyaç duyuldu. Batı dünyası bu boşluğu hümanizmle doldurmaya çalışırken Osmanlı Devleti ise Tanzimat'a kadar İslam ahlakının temelini oluşturan ilmihal bilgileriyle bunu gidermeye çalışmıştır. Zira İslam'ın temel prensibi Allah'a ve insanlara karşı iyi bir birey olmayı tembihler. Toplumsal değerlerin küçük yaştan itibaren kazanılması gereken bir eğitim olduğunun bilincinde olan Osmanlılar, Tanzimat'la birlikte değerler eğitiminin verildiği ahlak derslerini resmi olarak sıbyan mekteplerinin müfredatına koymuşlardır. Bunun sonucu olarak sıbyan ve iptidai mekteplerde okutulmak üzere birçok ahlak kitabı yazılmıştır.

Bu çalışmada sıbyan mektepleri ile Cumhuriyet döneminden başlayarak okul öncesi öğretim programlarındaki değerler eğitimini karşılaştırmalı olarak ele almak ve bu konuda alana bir resim sunmak amaçlanmıştır. Tanzimat'la birlikte sıbyan mekteplerinde değerler eğitimi ahlak, ilm-i ahlak, ahlak-ı medeniye, rehnümayı ahlak, kıraat vb. dersler yahut ders kitapları adı altında yer verildiği için çalışmada sıbyan mektepleri için o dönemde hazırlanıp okutulan dört eser (Menafiu's-Sıbyan, Risale-i Ahlak, Müzekki's-Sıbyan, Rehnümayı Ahlak) incelenmiştir. Dolayısıyla yapılan incelemede sıbyan mekteplerindeki değerler eğitiminin nasıl ve ne şekilde verildiği, bu okullara yönelik olarak hazırlanan kitaplar vasıtasıyla verilmeye çalışılmıştır. İnceleme sonucunda eserlerden bazıları, ahlaki değerleri direk olarak açıklamalı bir şekilde verirken bazı eserlerde bu değerler örnek olay üzerinden verilmiştir. Bunun yanında sıbyan mekteplerinde verilen değerler iyi huy ve kötü huy olmak üzere iki şekilde verilmiştir. İyi huylar: iyilikseverlik, kanaatkâr olmak, yardımseverlik, iyilerle takılmak, temiz olmak, cömertlik, riayetkâr olmak, saygılı olmak, sadakat, vefakârlık, şefkatli olmak, ülfet ve ünsiyet, sabırlı olmak, temiz olmak vb. Kötü huylar: yalan söylemek, başkalarına zarar vermek, bencillik, laf taşımak, kıskançlık, hile yapmak, kötü söz söylemek, kalp kırmak, hırsızlık, alay etmek, cimrilik, pis olmak, israf etmek vb. Bütün bu değerlerin kişiye faydası veya zararı örnek durumlar üzerinden açıklanarak öğrencilerin soyut olan bu kavramları somutlaştırarak anlamaları sağlanmaya çalışılmıştır.

Okul öncesi öğretim programlarındaki değerler eğitimine bakıldığında erken Cumhuriyet dönemi ve Cumhuriyet döneminde kök değerlerin benimsenmesi, eğitim programlarında yer almasından söz edilememektedir. Cumhuriyet döneminde değerler eğitimi, eğitim programlarına iliştirilmiş olarak göze çarpmaktadır. Bunun asıl nedeni okul öncesi eğitimin tam olarak yerleşememesi ve dönemin şartlarından dolayı hükümetin, önceliği

ilköğretim ve ortaöğretime ağırlık vermesidir. Okul öncesi dönemde özellikle ailede başlayan ahlak eğitimi okulda devam ettirilmesi ve üzerine bina inşa edilmesi için temeli oluşturması açısından önem arz etmektedir. 1990-2006 yılları arasında değerler eğitime biraz ağırlık verilmekle birlikte okul öncesi öğretim programlarında değerler eğitimi asıl yerini 2013 öğretim programında bulmuştur. MEB 2010-2011 eğitim öğretim yılında değerler eğitimine ayrı bir önem atfetmiş ve değerler eğitimini her dersin öğretim programına serpiştirmiştir. MEB'in bugünkü okul öncesi öğretim programlarında sekiz tane kök değere yer verildiği görülmektedir. Bunlar: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik.

© 2018 PESA Tüm hakları saklıdır. *Anahtar Kelimeler: Değerler Eğitimi, Sıbyan Mektepleri, Okul Öncesi Öğretim Programları, Kök Değerler*